

OTC- kynnyksellisen koronvaihtosopimuksen irtisanominen

Kunnanhallitus 11.10.2024 § 163

223/02.05.06/2024

Taustaa

Kunnanhallitus on 27.8.2012 § 111 päätöksellään päättänyt, että Kunta solmii Pankin kanssa Finanssialan keskusliiton hyväksymän sopimuksen (jäljempänä "Mallisopimus") johdannaissopimusten yleisistä ehdoista (jäljempänä "Yleissopimus").

Yleissopimuksen sisältö vastaa Mallisopimusta. Osapuolet ovat poikenneet Mallisopimuksen kohdasta 2 (Asiakkaan oikeus tehdä sopimus) ja 6.2 (Sopimuksen irtisanominen) 2.10.2012 päivätyllä ja 18.10.2012 allekirjoitetulla sopimusliitteellä. Muutoksilla ei ole ratkaisevaa merkitystä Kunnan asemaan, ja muutoksia voidaan pitää tavanomaisina ehtoina johdannaismarkkinoilla.

Yleissopimuksen nojalla solmitut Johdannaissopimukset ovat OTC-sopimuksia. Osapuolet ovat solmineet keskenään yhteensä viisi Johdannaissopimusta mukaan lukien jatko-oikeus-sopimus, joista lähtökohtaisesti kolme sopimusta on päätetty ja yksi päättynyt. Voimassa olevalla Ruovedenkunta2 sopimuksella on muutettu Yleissopimuksen ehtoja.

Tiettyjä Yleissopimuksen ehtoja on muutettu ja täydennetty 7.10.2013 Kunnan puolesta allekirjoitetulla asiakassopimuksella (jäljempänä "Asiakassopimus"). Sopimusmuutokset ovat koskeneet EMIR-asetuksen tuomia molemminpuolisia ilmoitusvelvollisuuksia. Asiakas-sopimuksella ei ole ollut vaikutusta osapuolten asemaan.

Voimassaoloaika ja irtisanominen

Yleissopimus on voimassa osapuolten välillä toistaiseksi. Sopimuksen 6.1 kohdan mukaisesti osapuolilla on oikeus irtisanoa yleissopimus päättymään heti kuitenkin niin, että sitä sovelletaan voimassa oleviin yksittäisiin Johdannaissopimuksiin niiden päättymispäivään saakka.

Yleissopimuksen 6.2 ja 6.2 kohdissa on määrätty edellytyksistä, joiden täyttyessä osapuolilla on oikeus irtisanoa tai purkaa yksittäinen Johdannaissopimus. Käytännössä osapuolet eivät voi purkaa yksittäisiä Johdannaissopimuksia kuin äärimmäisissä tilanteissa, jossa toisella osapuolella on maksuvaikeuksia. Sopimuksen irtisanominen voi aktualisoitua tilanteessa, jossa toinen osapuoli laiminlyö maksuvelvollisuutensa tai maksuvelvoitteessa annettu turvaava vakuus menettää olennaisesti arvoaan. Normaaliolosuhteissa kummallakaan osapuolella ei ole oikeutta irtisanoa tai purkaa Johdannaissopimuksia kesken sopimuskauden. Molemmilla osapuolilla on kuitenkin toisistaan riippumaton oikeus irtisanoa Johdannaissopimus ennenaikaisesti sopimuksen mukaisina määräpäivinä noudattaen sitä, mitä Johdannaissopimuksessa on todettu päättämislmoituksesta.

Turvaava vakuus

Kunnalla ei tällä hetkellä ole annettuna voimassa olevaa vakuutta Johdannaissopimusten vakuudeksi.

Yksittäiset sopimukset

Kynnykselliset koronvaihtosopimukset

Kynnyksellinen koronvaihtosopimus on sijoittajan ja pankin välinen sopimus korkokassavirtojen vaihtamisesta. Sopimuksen perusteella toinen osapuoli maksaa kiinteää korkoa ja vastaanottaa sitä vastaan vaihtuvaa korkoa niin kauan kuin korko pysyy sovitun kynnyksarvon alapuolella sopimuksessa määriteltynä määräytymispäivinä. Jos vaihtuva korko on saavuttanut/ylittänyt kynnyksen määräytymispäivänä, kiinteän koron maksaja maksaa kyseiseltä määräytymisjaksolta kiinteän koron sijaan vaihtuvaa korkoa.

OP Yrityspankki Oyj:n 31.3.2023 laaditun avaintietoasiakirjan (jäljempänä "Avaintietoasiakirja", jolla annetaan sijoittajalle avaintiedot tarjottavasta sijoitustuotteesta. Tuotekuvauksen mukaan kynnyksellisen koronvaihtosopimuksen perusteella tuotteen sijoittaja maksaa OP:lle (yhtä tai useampaa) kiinteää korkoa 2,34 %, mikäli 6kk Euribor -viitekorko on ennalta sovitun kynnyksen 4,34 % alapuolella ja vastaanottaa vaihtuvaa 6kk Euribor-viitekorkoa OP:lta. Mikäli viitekorko on kynnyksen yläpuolella, maksaa sijoittaja OP:lle vaihtuvaa 6kk Euribor-viitekorkoa vähennettynä sovitulla marginaalilla 0,00 %.

Avaintietoasiakirjan mukaan, mikäli sopimuksessa maksettava korko ylittää vastaanotettavan koron, sijoittaja maksaa OP:lle korkojen erotuksen. Mikäli sopimuksessa maksettava korko alittaa vastaanotettavan koron, sijoittaja vastaanottaa OP:lta korkojen erotuksen. Korkojen ollessa samat, ei maksuja muodostu. Mikäli tuotteen voimassaoloaikana sijoittajan yhteenlasketut maksettavat korot ylittävät vastaanotettavat korot, sijoittaja kärsii tappiota. Mikäli tuotteen voimassaoloaikana sijoittajan yhteenlasketut maksettavat korot alittavat vastaanotettavat korot, sijoittaja hyötyy.

Riskejä

Kynnyksellisellä koronvaihtosopimuksella lainanottaja voi suojautua maltillista korkojen nousua vastaan ja saada alemman kiinteän koron kuin tavallisen koronvaihtosopimuksen avulla. Kiinteästä korosta saatava hyöty kasvaa, mitä lähemmäksi kiinteää korkoa kynnyksarvo asetetaan.

OP:n Avaintietoasiakirjan mukaan tuote on suunniteltu sijoittajalla, jolla on jonkin verran sijoituskokemusta ja kyky ymmärtää tuotteen monimutkaisia ominaisuuksia ja niihin liittyviä riskejä. Tuote on tarkoitettu sijoittajalle, jolla on tarve hyötyä spotkurssin arvon muutoksesta Johdannaisopimuksen avulla. Tuote soveltuu sijoittajalle, jolla on korkea riskinsietokyky ja joka on valmis sietämään rajoittamattomia riskejä. Sijoittajan odotetaan olevan varautunut pitämään sijoituksen sovittuun eräpäivään saakka. Tuotteen riskiluokitus on asteikolla 1-7 määritelty 7, joka on korkein riskiluokka.

Kiinteän koron maksajan kannalta markkinakoron nousu nostaa ensin markkina-arvoa, mutta kun markkinakorko kasvaa kynnyksarvoa suuremmaksi, markkina-arvo pienenee vähitellen kohti nollaa. mikäli markkinakorko laskee kynnyksellisen koronvaihtosopimuksen tekopäivänä vallinneelta tasolta, markkina-arvo laskee.

Ruovedenkunta2

Osapuolet ovat solmineet kynnyksellisen koronvaihtosopimuksen 5.3.2015. Sopimus on alkanut 6.3.2020 ja sen on määrä päättyä 6.3.2045. Sopimuksen laskennallinen pääoma on 10.000.000 euroa. Sopimuksen markkina-arvo on ollut per 14.4.2016 yhteensä -2.185.193,40 euroa.

Sopimuksen mukaan Kunta maksaa Pankille vaihtuvaa 1,76% korkoa, mikäli 3kk Euribor-viitekorko on alle tai tasan 5 % p.a. (kynnystaso). Mikäli 3kk Euribor-korko on yli 5%, Kunta maksaa Pankille kyseisen viitekoron

vähennettynä 1 %:lla. Vastaavasti Kunta vastaanottaa Pankilta vaihtuvaa 3kk Euribor-viitekorkoa.

Pankki on maksanut Kunnalle sopimuspalkkiona 1.312.300 euroa maaliskuussa 2015. Sopimuspalkkio on muodostunut käytännössä edellisten johdannaissopimusten negatiivisesta määrästä, joiden saldot on siirretty Jatkojohdannaissopimukseen.

Sopimuksen ennenaikaiset päättymispäivät ovat 5.3.2020, 5.3.2025, 5.3.2030, 5.3.2035 ja 5.3.2040.

Sopimus on päätetty muuttamalla se Ruovedenkunta3 sopimukseksi 12.6.2020. Sopimuksen markkina-arvo on 31.5.2020 ollut – 4.703.176,77 euroa.

Ruovedenkunta3

Edelleen Kunta ja Pankki ovat 12.6.2020 solmineet kynnyksellisen koronvaihtosopimuksen, joka on alkanut 14.9.2020 ja päättyy 12.6.2045. (Liite 1.4.1.2.1) Sopimuksen laskennallinen pääoma on 6.000.000 euroa. Sopimuksella on korvattu Ruovedenkunta2 johdannaissopimus, joka on samalla päättynyt.

Sopimuksen mukaan Kunta maksaa Pankille vaihtuvaa 1,97 % p.a. korkoa, mikäli 3kk Euribor-korko on alle tai tasan 4 % p.a. (kynnysarvo). Mikäli 3kk Euribor-korko on yli 4 %, Kunta maksaa Pankille kyseisen viitekoron vähennettynä 0,50 %:lla. Vastaavasti Kunta vastaanottaa Pankilta vaihtuvaa 3kk Euribor-viitekorkoa. Tehty sopimus ei suojaa tämänhetkistä lainakantaa.

Laskennalliseen pääomaan tulee muutos 12.6.2024, jolloin pääoma korotettu 4.000.000 eurolla yhteensä 10.000.000 euroon.

Johdannaissopimuksen markkina-arvo on ollut 28.2.2023 -149.429,76 euroa. Sopimuksen ennenaikaiset päättymispäivät ovat 12.06.2025, 12.06.2030, 12.06.2035 ja 12.06.2040.

Sopimuksen uudistaminen

Ruovedenkunta3 sopimuksella on uudistettu Kunnan aiemmin tekemää kynnyksellistä koronvaihtosopimusta. Ruoveden kunnan kunnanhallitus on käsitellyt korkosuojauksen muokkaamista 9.6.2020 pidetyssä kokouksessa. (liitteenä) Kokouspöytäkirjan mukaan korkosuojaukselta on tarpeen uudelleen arvioida, koska 3kk Euribor-viitekoron oli Kuntarahoituksen Apollo-datan mukaan arvioitu pysyvän negatiivisena lokakuuhun 2025 saakka. Ruovedenkunta3 sopimusta edeltäneessä koronvaihtosopimuksessa ei ollut nollakorkolattia, joten Kunta oli maksanut kiinteän koron lisäksi myös negatiivisen viitekoron osuuden. Uudistettuun Ruovedenkunta3 sopimukseen on ostettu ns. nollakorkolattia, jolla Kunta pyrki välttämään negatiivisen viitekoron aiheuttaman kustannuksen. Ruovedenkunta3 sopimuksella on siis korvattu aikaisempi kynnyksellinen koronvaihtosopimus ja sopimuksessa sovittu kiinteä korko pitää sisällään aikaisemman sopimuksen markkinaarvon sekä nollakorkolattian veloituksen.

Pöytäkirjassa korkokustannusten on arvioitu vähenevän noin 57.000 euroa vuodessa vuoteen 2024 mennessä. Lisäksi Kunnan on arvioitu säästävän negatiivisen koron aiheuttamissa lisäkustannuksissa noin 41.000 euroa vuodessa. Vuosittaiseksi kustannushyödyksi on arvioitu vuoteen 2024 saakka noin 100.000 euroa.

Pöytäkirjan mukaan korkosuojausta on mahdollisuus uudistaa markkinatilanteen mukaisesti myös jatkossa. Pöytäkirjan mukaan Kunnan tarkoituksena on tarkastella korkotilannetta ja Kunnan lainakantaa sekä muita suojaukseen vaikuttavia seikkoja säännöllisesti ja uudistaa sopimusta aina, kun se on Kunnalle edullista.

Johdannaissopimuksista aiheutuneet kustannukset

Päätyneiden sopimusten arvot on Kunnan ja Pankin välillä aiemmin siirretty uusiin johdannaissopimuksiin, joten päätyneistä sopimuksista aiheutuneet kulut eivät ole realisoituneet Kunnan maksettaviksi. Jokaisesta sopimuksen solmimisesta aiheutuu kuitenkin Kunnalle välittömiä kuluja korkojen ja preemioiden myötä. Korko- ja preemiokulut näkyvät tilinpäätöksessä Kunnan korko- ja pankkikuluissa.

Korkokehitys

Euroalueen elpyminen on kesän jälkeen pysähtynyt. Etenkin Saksassa ja Ranskassa suhdannenäkymä on talouden rakenteellisten ongelmien vuoksi heikko. Markkinat kuitenkin odottavat Euroopan keskuspankin alentavan korkoja selkeästi nopeammin kuin vielä muutama kuukausi sitten arvioitiin. EKP:n odotetaan laskevan talletuskoron vuoden 2025 loppuun mennessä kahden prosentin tuntumaan.

Vaikka inflaatoriskit ovat merkittävästi helpottaneet, toimintaympäristö on keskuspankkien kannalta yhä haasteellinen. Palvelualojen varsin hyvän kysyntätilanteen vuoksi euroalueen palkkapaineet ja palveluinflaatio hellittävät hitaasti. Samaan aikaan Lähi-idän kärjistynyt konflikti ylläpitää uhkaa äkillisestä energian hintojen noususta. Myös suurvaltojen välinen kilpailu voi johtaa protektionismin kasvuun, mikä puolestaan lisäisi maailmankaupan kustannuksia.

Koronvaihtosopimus on sidottu 3 kuukauden euribor -viitekorkoon, joka on viimeisten kuukausien aikana laskenut voimakkaasti. Vuoden alussa korko oli noin 3,925 %, kesäkuussa vielä 3,725 % ja syyskuun alussa 3,5 %. Alhaisimmillaan korko on käynyt jo 3,238 % (3.10), mutta tullut muutaman korkopisteen jo ylöspäin. Tästä huolimatta, korkokehitys on ollut voimakkaasti alaspäin.

Arvio kustannuksesta

Tarkka irtisanomiskustannus selviää vasta, kun irtisanominen aktualisoituu. Tässä vaiheessa voidaan antaa vasta arvio irtisanomiskustannuksesta. Syyskuun lopulla koronvaihtosopimuksen arvo kunnalle oli 402 538,96 euroa negatiivinen. Korko oli tuossa vaiheessa noin 3,5 %. Laskennallisesti irtisanomiskustannus voisi olla jopa 500.000 euroa.

Hallintosäännön 6 luvun 1 § mukaan kunnanhallitus vastaa lainasalkusta ja sen hoitamisesta ml. suojaaminen ja suojausten purkaminen valtuuston määrittämässä puitteissa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Toni Leppänen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

- 1) irtisanoa OP Yrityspankki Oyj:n kanssa solmitun OTC - kynnnyksellisen koronvaihtosopimuksen Ruovedenkunta3
- 2) valtuuttaa kunnanjohtajan allekirjoittamaan irtisanomisilmoituksen
- 3) valtuuttaa kunnanjohtajan ja hallintojohtajan sopimaan Osuuspankin

kanssa koronvaihtosopimuksen irtisanomiseen liittyvistä käytännön menettelyistä sekä maksamaan irtisanomiseen liittyvät maksusuoritukset
4) esittää kunnanvaltuustolle lisämäärärahan hakemista käyttötalouden rahoitusosaan. Haettava summa tarkentuu koronvaihtosopimuksen irtisanomishetkellä ja esitetään viimeistään valtuuston esityslistalla.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen muuettuna seuraavasti:

Kunnahallitus päätti:

- 1) irtisanoa OP Yrityspankki Oyj:n kanssa solmitun OTC - kynnyksellisen koronvaihtosopimuksen Ruovedenkunta3
- 2) valtuuttaa kunnanjohtajan allekirjoittamaan irtisanomisilmoituksen
- 3) valtuuttaa kunnanjohtajan ja hallintojohtajan sopimaan Osuuspankin kanssa koronvaihtosopimuksen irtisanomiseen liittyvistä käytännön menettelyistä sekä maksamaan irtisanomiseen liittyvät maksusuoritukset
- 4) esittää kunnanvaltuustolle lisämäärärahan hakemista käyttötalouden rahoitusosaan. Haettava summa tarkentuu koronvaihtosopimuksen irtisanomishetkellä ja esitetään viimeistään valtuuston esityslistalla
- 5) päätös voidaan laittaa täytäntöön heti

Kunnanhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Jakelu

Kunnanjohtaja
Hallintojohtaja
OP Yrityspankki